

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/47/2024
Identifikačné číslo spisu:	1308213942
Dátum vydania rozhodnutia:	19.03.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1308213942.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v spore žalobkyne MÉDIUS spol. s r. o., Bratislava, Daxnerovo námestie č. 3, IČO: 31 346 120, zastúpenej advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, Bratislava, Klincová 35, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Bratislava, Limbová 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 22Cb/166/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2017 sp. zn. 10Co/204/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 13. októbra 2016, č. k. 22Cb/166/2008-778 (v poradí štvrtým) zamietol žalobu (výrok I.), ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody v sume 2.109.772,- eur (63.559.000,- Sk) s príslušenstvom, spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2005, sp. zn. 4SŽ 49/2004, ktorým bolo zrušené rozhodnutie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“) z 27. februára 2004, č. k. 05/25-1/2004-ODL, ako aj rozhodnutie Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“) z 30. decembra 2003, č. OZ -10668/2003 a vec bola vrátená na ďalšie konanie; žalovanej náhradu trov konania nepriznal (výrok II.), priznal štátu náhradu trov konania voči žalobkyni (výrok III.).

1.1. V dôvodoch rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že rozhodnutím MZ SR z 20. apríla 2001 č. 1933/2001-B bolo žalobkyni vydané povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v rozsahu určenom v prílohe povolenia na mieste výkonu K. L. Č.. X v Bratislave a Č. Č.. XX v Bratislave, kde bola poskytovaná sekundárna zdravotná starostlivosť v odboroch anestéziológia a resuscitácia, plastická chirurgia a traumatológia s tým, že

Rozhodnutím BSK z 30. decembra 2003, č. OZ-10668/2003, právoplatným 05. marca 2004 bolo rozhodnutie MZ SR č. 1933/2001-B zrušené z dôvodu, že pri vykonanej kontrole bolo zistené, že žalobkyňa poskytovala zdravotnú starostlivosť v odboroch plastická chirurgia, anestéziológia a resuscitácia a traumatológia v mieste výkonu na K. L. č. X v Bratislave v rozpore s vydaným povolením, čím porušila § 33 ods. 8 písm. c) zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, keď MZ SR rozhodnutím z 27. februára 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 05. marca 2004, č. 05125-1/2004-ORL odvolanie žalobkyne voči rozhodnutiu BSK č. OZ-10668/2003 zamietlo a napadnuté rozhodnutie BSK bolo potvrdené. Poukázal na skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25. mája 2005, č. k. 4Sž 49/2004 zrušil predchádzajúce rozhodnutia správnych orgánov a vec vrátil MZ SR na ďalšie konanie z dôvodu, že v správnom konaní nebolo vykonané žiadne dokazovanie a žalobkyni nebolo umožnené vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k žiadnym skutočnostiam s tým, že listom z 18. apríla 2008 požiadala žalobkyňa žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorú si uplatnila vo výške 63.559.000,- Sk tak, ako bola stanovená odborným posudkom vypracovaným spoločnosťou T.A.C. spol. s r.o., predstavujúcu ušlý zisk, nakoľko výlučne v dôsledku zrušených rozhodnutí správnych orgánov jej bolo zabránené ďalej riadnym spôsobom vykonávať svoju podnikateľskú činnosť.

1.2. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil v zmysle ustanovení § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, § 9 ods. 1, § 10, § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., § 98 ods. 1 a 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 01. januára 2005 (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z.z.“). Uviedol, že v konaní bola podmienka zodpovednosti štátu splnená, nakoľko právoplatné rozhodnutie BSK vydané dňa 30. decembra 2003 pod č. k. OZ-10668/2003, a rozhodnutie MZ SR vydané dňa 27. februára 2004 pod č. 05125-1/2004-ORL, boli zrušené ako nezákonné rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. mája 2005 sp. zn. 4Sž 49/2004, avšak z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobkyňa nepostupovala spôsobom podľa zákona č. 578/2004 Z.z., keď nevyužila zákonnú možnosť na pokračovanie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nepožiadala ani o licenciu a následne ani o povolenie na výkon zdravotnej starostlivosti, a preto jej povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona zaniklo dňom 30. júna 2006 s tým, že aj vznik prípadného nároku treba ohraničiť práve týmto dátumom. Uviedol, že samotná skutočnosť, že žalobkyňa nepožiadala o vydanie licencie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti svedčí o tom, že o pokračovanie poskytovania zdravotnej starostlivosti nemala záujem, keďže priestory, zdravotnícke zariadenie poskytol odplatne novovzniknutej spoločnosti PRO SANUS, a.s., ktorá prebrala zdravotnícky a nezdravotnícky personál ako aj pacientov žalobkyne, o čom svedčí list zo dňa 17. júla 2009, ktorým oznámil BSK, že zdravotnú dokumentáciu pacientov previedol spoločnosti PRO SANUS, a. s., ktorá nadobudla povolenie na výkon zdravotnej starostlivosti rozhodnutím BSK dňa 10. marca 2004, právoplatným dňa 15. marca 2004 a rozhodnutím zo dňa 31. marca 2004, právoplatným dňa 01. apríla 2004, BSK povolil rozšírenie povolenia aj na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v odbore plastická chirurgia, pričom akcionármi spoločnosti PRO SANUS boli osoby totožné s konateľmi žalobkyne. Poukázal na skutočnosť, že spoločnosť PRO SANUS poskytovala zdravotnú starostlivosť vo všetkých odboroch a v rovnakých priestoroch, v ktorých ju poskytovala žalobkyňa a prakticky prevzala a nadviazala na jej podnikanie, keďže podnikateľskú činnosť ukončila dňa 11. marca 2004 a spoločnosť PRO SANUS počnúc dňom 15. marca 2004 v tejto činnosti pokračovala v priestoroch na K. L. Č. X v Bratislave a Č. Č. XX v Bratislave s využitím prístrojového vybavenia a zamestnancov žalobkyne.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobkyni, ktorá predstavuje len určitú, zákonom dovoľenú formu, prostredníctvom ktorej fyzické osoby uskutočňovali podnikanie, nevznikla žiadna škoda, resp. nevznikla jej škoda vo forme ušlého zisku s tým, že právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti a nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou, keď zmyslom a účelom ustanovení priznávajúcich poškodenému právo na náhradu škody je zaistiť, aby mu bola kompenzovaná majetková ujma, pričom rozsah tejto náhrady musí zohľadňovať výšku ním

vynaložených prostriedkov nutných k obnoveniu pôvodného majetkového stavu. Nevykonanie navrhovaného dokazovania nariadením kontrolného znaleckého dokazovania odôvodnil vecne tým, že „...nakoľko dospel k záveru, že žalobkyni škoda nevznikla a vzhľadom na absenciu jednej z podmienok vzniku nároku na náhradu škody, sa už otázkou príčinnej súvislosti nezaoberal s tým, že v spise založené znalecké posudky sa zaoberali ustálením výšky škody výlučne z hľadiska ekonomických ukazovateľov, pričom ich posudzoval ako dôkazy v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a zohľadňoval preto všetky okolnosti daného prípadu, t. j. pokračovanie podnikateľskej činnosti konkrétnych osôb prostredníctvom inej právnickej osoby". O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. októbra 2017, č. k. 10Co/204/2017-932 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III., ktorým žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania štátu potvrdil a vo výroku II., ktorým rozhodol o náhrade trov konania žalovanej zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj podrobne a presvedčivo odôvodnil; z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti a s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálezh súdu. Okolnosti namietané žalobkyňou v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemali za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu.

2.1. Z chronológie konania v posudzovanej veci, podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že tvrdenie žalobkyne v odvolaní, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní napadnutým rozsudkom (v poradí štvrtým) nerešpektoval rozhodnutia odvolacieho súdu, nakoľko právne neposúdil otázku príčinnej súvislosti medzi škodou, ktorá mu mala vzniknúť nezákonnými rozhodnutiami pôvodne žalovaného 2/, ktorým odňal žalobkyni povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (ktoré žalovaná potvrdila a ktoré boli zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽ/49/2004) je právne bezvýznamné, nakoľko súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k záveru, že žalobkyni škoda, ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za škodu za nezákonné rozhodnutie, nevznikla.

2.2. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyni v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami, ktorými jej bolo odňaté povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti žiadna škoda nevznikla, nakoľko obchodná spoločnosť PRO SANUS, a.s. fakticky prevzala jej podnikateľskú činnosť, ktorú tvorili hmotné zložky (budovy, zariadenia, materiál), nehmotné zložky (know-how), ako aj osobné (kvalifikačná štruktúra zamestnancov, ich zručnosti a skúsenosti), pričom tvrdenie žalobkyne v priebehu prvoinštančného konania, ako aj v podanom odvolaní, že uvedená obchodná spoločnosť je samostatným právnym subjektom od žalobkyne nezávislým a že jej právnym nástupcom nie je, posúdil aj odvolací súd ako tvrdenie účelové a v rozpore so skutkovým stavom, pretože zo súdom vykonaného dokazovania je nesporné, že akcionármi spoločnosti PRO SANUS, a.s., ktorá vznikla mesiac po tom ako pôvodne žalovaný 2/ (BSK) rozhodnutím z 30. decembra 2003, č. OZ-10668/2003 žalobkyni zrušil povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, t. j. dňa 12. februára 2004, kedy bola zapísaná do Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, boli identické osoby so spoločníkmi obchodnej spoločnosti žalobkyne (W. C. R., I. C. a ďalší) a nakoľko v konaní nebolo sporným, že žalobkyňa poskytovala zdravotnú starostlivosť do 11. marca 2004 a ani skutočnosť, že dňa 15. marca 2004 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie č. OZ-563/2004 zo dňa 10. marca 2004, ktorým bolo vydané povolenie obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a. s. na poskytovanie zdravotnej starostlivosti s totožným predmetom činnosti, s totožným miestom jej prevádzkovania (v tých istých priestoroch ako žalobkyňa) a dokonca s identickým odborným zástupcom (C. C. T.) je jednoznačné, že životaschopná súčasť podnikateľskej činnosti žalobkyne, bola prevedená na túto spoločnosť.

2.3. K tvrdeniu žalobkyne v odvolaní, že žalobkyňa a spoločnosť PRO SANUS, a.s. sú dve právnické osoby a odlišné právnické subjekty, odvolací súd uviedol, že žalobkyňa tým, že promptne reagovala na zmenu jej podnikateľského prostredia, ku ktorej došlo odňatím povolenia na poskytovanie zdravotnej

starostlivosti (rozhodnutím z 30. decembra 2003 a založením novej obchodnej spoločnosti už dňa 12. februára 2004) zmenou nositeľa jej podnikateľskej činnosti spôsobom, že štyri dni po ukončení poskytovania zdravotnej starostlivosti (dňa 11. marca 2004) žalovanou, začala v tých istých priestoroch s tým istým personálom a pacientmi žalobkyne poskytovať zdravotnú starostlivosť obchodná spoločnosť PRO SANUS, a. s., personálne prepojená s obchodnou spoločnosťou žalobkyne, dobré mravy ako súbor zásad správania, ktorých dodržiavanie v obchodnom styku je kvalifikovaný ako poctivý síce neporušila, avšak je nutné uviesť, že nakoľko sa v tomto spore domáhala náhrady škody titulom ušlého zisku v dôsledku nezákonných rozhodnutí, ktoré jej možnosť podnikat' v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti odňali, a na strane druhej, napriek ich existencii naďalej de facto aj de iure podniká, avšak prostredníctvom novozaloženej obchodnej spoločnosti je vylúčené, aby jej v dôsledku vydania nezákonných rozhodnutí škoda vznikla. Odvolací súd považoval za potrebné k argumentácii žalobkyne v podanom odvolaní uviesť, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nekonštatoval, že v prípade obchodnej spoločnosti MÉDIUS spol. s r. o. a obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a.s. ako dvoch právnických osôb ide o jednu totožnú právnickú osobu, ale naopak uzavrel, že žalobkyňa tým, že svoju podnikateľskú činnosť previedla na druhú a novozaloženú obchodnú spoločnosť (PRO SANUS, a.s.), ktorej bolo udelené povolenie na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti, jej prostredníctvom pokračovala v podnikateľskej činnosti, ktorú už v dôsledku odňatia povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti vykonávať nemohla a nakoľko o vydanie povolenia ani následne nepožiadala, zjavne poskytovať zdravotnú starostlivosť pod pôvodným obchodným menom, ani nechcela.

2.4. K námietkam žalobkyne, že napriek tomu, že všetky odborne zdatné osoby škodu na jej strane konštatovali, prijal súd prvej inštancie záver, že škoda nevznikla, odvolací súd zdôraznil, že otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; vyriešenie tejto otázky preto nemožno uložiť znalcovi, ktorý môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádza, pričom pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná, keď práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť.

2.5. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že je nevyhnutné, aby protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody boli v logickom slede (nexus = spojenie, súvislosť, sled), teda, aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Odvolací súd mal za to, že v prejednávanej veci existencia nezákonného rozhodnutia sporná nebola, spornou bola otázka, čo zapríčinilo vznik škody na strane žalobkyne tvrdiacej, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia, ktorým jej bolo odňaté povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, čím de facto muselo dôjsť k ukončeniu jej podnikateľskej činnosti, jej vznikla škoda predstavujúca ušlý zisk. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalobkyňa v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia žiadna škoda nevznikla, nakoľko vo svojej podnikateľskej činnosti plynule pokračovala prostredníctvom obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a. s., ktorú pohotovo založila už dňa 12. februára 2004, teda mesiac a 12 dní po tom, ako bolo zrušené povolenie žalobkyne na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (dňa 30. decembra 2003) t. j. nezákonné rozhodnutie nezapríčinilo žalobkyňu vznik žiadnej škody, resp. tvrdeného ušlého zisku.

2.6. Odvolací súd sa nestotožnil ani s argumentáciou žalobkyne, ktorá svojim odvolaním napadla aj výrok, ktorým súd prvej inštancie priznal štátu voči nej náhradu trov konania. Ako zmätočný však posúdil výrok rozsudku, ktorým rozhodol o trovách konania žalovanej, nakoľko nekorešponduje s odôvodnením tohto výroku. Výrok II. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) podala dovolanie, prípustnosť ktorého

odôvodňoval ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

3.1. Žalobkyňa v prvom rade namietala záver odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že jej v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia žiadna škoda nevznikla, nakoľko vo svojej podnikateľskej činnosti plynule pokračovala prostredníctvom obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a.s., ktorú pohotovo založila už dňa 12. februára 2004, teda mesiac a 12 dní po tom, ako bolo zrušené povolenie žalobkyne na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (dňa 30. decembra 2003), t.j. nezákonné rozhodnutie nezapríčinilo žalobkyni vznik žiadnej škody, resp. tvrdeného ušlého zisku. Uviedla, že tento súhrnný záver odvolacieho súdu založený na nesprávnom právnom posúdení veci našiel svoj odraz v množine ďalších dielčích záverov obsiahnutých v predmetnom rozsudku. Žalobkyňa z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP konkrétne namietala:

a/ nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k založeniu spoločnosti PRO SANUS, a.s. žalobkyňou, v dôsledku ktorého vznikla situácia, v úplnosti odlišná od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď dovolací súd v doterajšom rozhodovaní nikdy nestotožnil spoločníka, alebo akcionára právnickej osoby s touto právnickou osobou a v žiadnom rozhodnutí neoznačil za zakladateľa spoločnosti inú právnickú osobu len z dôvodu, že táto mala rovnakých spoločníkov, alebo akcionárov, ako založená právnická osoba, ktorá je charakteristická tým, že v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu tento nikdy neriešil postavenie právnickej osoby ako zakladateľa inej spoločnosti len preto, že ju založili spoločníci už existujúcej právnickej osoby. Takáto otázka nebola dovolacím súdom riešená.

b/ nesprávne právne posúdenie prevodu podnikateľskej činnosti žalobkyne na PRO SANUS, a.s. a pokračovania podnikateľskej činnosti, žalobkyne prostredníctvom PRO SANUS, a.s. z dôvodu, že (I.) v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa vyskytujú rozhodnutia, ktoré nikdy nekonštatovali podnikanie jedného subjektu prostredníctvom iného subjektu, len z dôvodu, že medzi týmito subjektmi existuje množina odplatných dohôd upravujúcich vzájomné práva a povinnosti a teda napadnuté rozhodnutie je s doterajšou praxou v rozpore, (II.) doterajšia rozhodovacia prax dovolacieho súdu nikdy nerozhodovala a nekonštatovala výkon podnikateľskej činnosti prostredníctvom inej osoby len na základe toho, že medzi uvedenými osobami existovali odplatné dohody upravujúce vzájomné práva a povinnosti. Žalobkyňa považovala za nevyhnutné, aby dovolací súd ozrejmil:

- či je správny záver, že identita personálneho substrátu (zakladateľov - všetko fyzických osôb) dvoch právnických osôb umožňuje prijať právny záver, že skoršia právnická osoba založila neskoršiu právnickú osobu a takýto názor má byť aj pre budúcnosť právne správny a smerodajný,
- či je správny záver, že v prípade ak medzi dvomi právnickými osobami existujú odplatné zmluvy, na základe ktorých si tieto poskytujú vzájomné plnenie, je možné konštatovať, že jedna právnická, osoba, previedla svoju podnikateľskú činnosť na druhú právnickú osobu a jej prostredníctvom ďalej pokračuje vo výkone svojej podnikateľskej činnosti (aj pri zohľadnení faktu, že podnikateľské oprávnenie je bolo skôr odňaté) a takýto názor má byť aj pre budúcnosť právne správny a smerodajný.

3.2. Žalobkyňa mala za to, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 f) CSP). Konkrétne namietala a/ nerešpektovanie rozhodnutí odvolacieho súdu, b/ ignorovanie záverov odborne zdatných osôb podľa § 206 CSP, c/ porušenie hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv podľa Čl. 35 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky a d/ absenciu náležitého zdôvodnenia. Vo vzťahu k písmenu d/ žalobkyňa uviedla, že nedostatky v zistení a vyhodnotení skutkových okolností v súvislosti s následným nesprávnym právnom posúdením veci úzko súvisia s nedostatočnosťou následného odôvodnenia rozsudku. Podľa presvedčenia žalobkyne nedostatky (špecifikované bližšie v dovolaní v bode C4/) sú výrazného charakteru a znamenajú vznik nových právnych názorov a záverov v slovenskom právnom poriadku, ktoré nemajú oporu v príslušnej právnej úprave. Absencia právnej úpravy zodpovedajúcej týmto záverom, ich vnútorná nekonzistentnosť a rozpornosť, spôsobujú zmätočnosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť predmetných rozhodnutí. Žalobkyňa ďalej namietala, že právne a skutkové argumenty preukazujúce dôvodnosť uplatneného nároku odvolací súd ignoroval a s týmito sa nevysporiadal. Nevysporiadal sa ani s opakovanými

právnymi názormi odvolacieho súdu, ktoré špecifikovali otázku, ktorej sa súd prvej inštancie musí venovať. Žalobkyňa navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/204/2017-932 z 19. októbra 2017 zrušil, vec vrátil späť na opätovné prejednanie a žalobkyni priznal náhradu trov dovolacieho konania, vrátane odmeny za právne zastúpenie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa nepreukázala príčinnú súvislosť medzi údajnou škodou a rozhodnutím žalovanej, pričom dôkaznú povinnosť niesla žalobkyňa. To, že súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy a zistený skutkový a právny stav v neprospech žalobkyne, neznamená, že nesprávne vec posúdil. Odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil správne vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie a považoval jeho rozhodnutie za presvedčivé a náležité odôvodnené, pričom na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov uviedol pri vysporiadaní sa s odvolacími dôvodmi žalobkyne ďalšie právne argumenty, ktorými potvrdil správnosť postupu a hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie. Žalovaná sa nestotožnila ani s dôvodom dovolania žalobkyne, že jej súd procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko zápisnice zo súdneho pojednávania svedčia o pravom opaku tvrdenia žalobkyne. Žalovaná dovolací súd žiadala, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky v poradí prvom rozhodnutí z 26. apríla 2023 sp. zn. 4Cdo/135/2023 dovolanie žalobkyne proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu odmietol majúť za to, že napadnuté rozhodnutie nebolo zaťažené vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Pokiaľ ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP podľa názoru dovolacieho súdu neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia, keďže žalobkyňa namietala „odklon“ riešenia právnych otázok odvolacím súdom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom v dovolaní neoznačila rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil. Navyše uplatnila i dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP v súvislosti s čím dovolací súd uviedol, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Odhliadnuc od uvedeného z rozhodnutí súdov nižších inštancií nebolo zrejmé, že žalobe žalobkyne nebolo možné vyhovieť aj preto, lebo „...nevyužila zákonnú možnosť na pokračovanie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nepožiadala ani o licenciu a následne ani o povolenie na výkon zdravotnej starostlivosti, a preto jej povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona zaniklo dňom 30. júna 2006 s tým, že aj vznik prípadného nároku treba ohraničiť práve týmto dátumom... (bod 18 rozsudku odvolacieho súdu)“. Aj v kontexte týchto zistení súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že žalobkyni ako obchodnej spoločnosti, prostredníctvom ktorej fyzické osoby uskutočňovali podnikanie, nevznikla škoda vo forme ušlého zisku. resp. neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala vznik skutočnej škody, ako jednu z podmienok vzniku nároku na náhradu škody spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. Vzhľadom k uvedenému dovolací súd, poukazujúc najmä na skutočnosť, že žalobkyňa nepostupovala spôsobom podľa zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, keď po zrušení rozhodnutí orgánov verejnej správy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. mája 2005, č. k. 4Sž 49/2004, nevyužila zákonnú možnosť pokračovať v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a došlo k zániku jej povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona, dňom 30. júna 2006, dospel k záveru, že riešenie dovolateľkou nastolených otázok, s ohľadom k dvom dôvodom zamietnutia žaloby nie je relevantné pre rozhodnutie. Otázky položené dovolateľkou by mali prípadnú relevanciu len vtedy, ak by boli nastolené aj v súvislosti so správnosťou druhého dôvodu, ktorý viedol súdy nižších inštancií k zamietnutiu žaloby, a síce neuneseniu dôkazného bremena vzniku škody z dôvodu zániku povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 11. septembra 2024 sp. zn. I. ÚS 488/2023-75 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2023 sp. zn. 4Cdo/135/2021 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, konštatujúc, že predmetným uznesením

bolo porušené základné právo sťažovateľky (žalobkyne) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to nesprávnym posúdením prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

6.1. Ústavný súd považoval za dôvodnú námietku sťažovateľky o nesprávnosti záveru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že riešenie nastolených otázok nebolo samo osebe relevantné pre rozhodnutie, keďže sa týkalo iba jedného z dvoch dôvodov zamietnutia žaloby. Tento záver najvyššieho súdu nezohľadňuje dôvody, na ktorých založil súd prvej inštancie zamietnutie žaloby a odvolací súd potvrdenie rozsudku prvoinstančného súdu, keďže súdy nekonštatovali, že nerealizovanie postupu podľa zákona č. 578/2004 Z. z. malo za následok absenciu vzniku škody, význam mu prikladali najmä v súvislosti s obdobím, za ktoré mohol byť prípadný nárok priznaný (k čomu však nedošlo).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je síce procesne prípustné, ale nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

8. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. Najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

12.1. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala zmätočnosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozhodnutí oboch súdov nižších inštancií z dôvodu nesprávneho posúdenia skutkového stavu v spojení s následným nesprávnym právnym posúdením veci, ďalej nesprávny procesný postup súdov oboch nižších inštancií, konkrétne, že súd prvej inštalácie nerešpektoval rozhodnutie odvolacieho súdu, ignoroval závery odborne zdatných osôb podľa § 206 CSP a že rozhodnutiami súdov došlo k porušeniu hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv podľa Čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

13. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 8Cdo/152/2018).

18. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Zo súdnej praxe č. 56/2008).

19. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

21. Dovolací súd akcentuje, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

22. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (viď § 387 ods. 1 až 3 CSP). V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

23. Dovolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. novembra 2018 sp. zn. III. ÚS 314/2018, podľa ktorého odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení

svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 CSP.

24. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. V prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru o nedôvodnosti žaloby žalobkyne na náhradu škody vo forme ušlého zisku z dôvodu, že a/ škoda žalobkyni nevznikla, resp. b/ neunikla dôkazné bremeno a nepreukázala vznik skutočnej škody.

25. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Je zrejmé, že prvoinštančným súdom obstarané skutkové zistenia a ich právne posúdenie považoval za natoľko správne, že ich nepotreboval nijako korigovať. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej /kompletizujúcej/ jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva nejasnosť a nezrozumiteľnosť, či nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa vysporiadal vo svojom odôvodnení so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne, obsahovo totožnými s tými, ktoré boli vznesené aj v podanom dovolaní, a síce že obchodná spoločnosť MÉDIUS spol. s r. o. a obchodná spoločnosť PRO SANUS, a.s. sú dve odlišné právnické osoby, keď tieto tvrdenia v bode 17. svojho rozsudku hodnotil vo vzťahu k povahe uplatneného nároku „...ako tvrdenie účelové a v rozpore so skutkovým stavom...“, keďže „...obchodná spoločnosť PRO SANUS, a.s. fakticky prevzala podnikateľskú činnosť spoločnosti MÉDIUS spol. s r. o., ktorú tvorili hmotné zložky (budovy, zariadenia, materiál), nehmotné zložky (know-how), ako aj osobné (kvalifikačná štruktúra zamestnancov, ich zručnosti a skúsenosti)“. Za neopodstatnenú vyhodnotil aj námietku, že súd prvej inštancie nerespektoval (predchádzajúce) rozhodnutie odvolacieho súdu z 18. februára 2016 sp. zn. 10Co/204/2017 (viď bod 14. a 15. rozsudku odvolacieho súdu). Zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že v poradí tretí rozsudok súdu prvej inštancie označil za nepreskúmateľný („...súd prvej inštancie právne neposúdil otázku príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom uplatnenej škody...“), k meritu veci sa odvolací súd vôbec nevyjadril a z tohto rozhodnutia nevyplýva pre súd nižšej inštancie žiaden záväzný právny názor. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že „...žalobkyňa nepostupovala spôsobom podľa zákona č. 578/2004 Z.z., keď nevyužila zákonnú možnosť na pokračovanie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nepožiadala ani o licenciu a následne ani o povolenie na výkon zdravotnej starostlivosti, a preto jej povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona zaniklo dňom 30. júna 2006 s tým, že aj vznik prípadného nároku treba ohraničiť práve týmto dátumom...“, z čoho opätovne vyplýva správne konštatovanie súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že žalobkyňa o poskytovanie zdravotnej starostlivosti už záujem nemala, keďže svoje podnikateľské priestory, zdravotnícke zaradenie poskytla novovzniknutej obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a.s., ktorá v činnosti žalobkyne, ukončenej ku dňu 11. marca 2004, kontinuálne pokračovala od 15. marca 2004. S poukazom na uvedené žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu dal odvolací súd v danom spore odpoveď na tie otázky, ktoré boli z jeho hľadiska relevantné pre rozhodnutie o odvolaní, čo jasne a presvedčivo vyplýva z jeho rozhodnutia.

26. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie

odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) spočívalo (prípadne) na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 3 Cdo 105/2018, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014) ohľadom žalobkyňou tvrdeného „...porušenia jej hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv podľa Čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky...“.

27. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

28. V súvislosti s námietkou dovolateľky o pochybení prvoinštančného súdu v procese dokazovania („...tým, že ignoroval závery odborne zdatných osôb podľa § 206 CSP...“), najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP postup s údu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

29. V posudzovanom prípade dovolací súd uzatvára, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v už spomínanom náleze zo dňa 11. septembra 2024 sp. zn. I. ÚS 488/2023-75 vyslovil súhlas s právnym názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého nesprávne právne posúdenie veci tvoriacej hlavný predmet (meritum) konania na všeobecných súdoch nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže účelom tohto právneho názoru je zdôrazniť nezameniteľnosť oboch typov dovolania, ako aj ich odlišné účelové určenie (nápravy zmätočnosti versus tvorba a zjednocovanie judikatúry). Dovolací súd následne pristúpil k skúmaniu existencie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP

30. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň § 421 ods. 1 písm. b) CSP v otázke nesprávneho právneho posúdenia uplatneného nároku zo zodpovednosti za náhradu majetkovej škody z titulu ušlého zisku.

31. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Platí pritom, že argumentácia dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (I. ÚS 537/2022, III. ÚS 127/2021).

32. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo

dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

33. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

34. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

35. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

36. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

37. Dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného žalobkyňou podľa § 421 ods. 1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019). Po konštatovaní prípustnosti dovolania so zreteľom na riadne nastolené právne otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 CSP dovolací súd pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného

dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzených právnych otázkach.

38. V danej veci bola spornou otázka, či žalobkyni vznikla škoda vo forme ušlého zisku následkom nezákonného rozhodnutia žalovanej.

39. Z okolností preskúmanej veci vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady škody v sume 2.109.772 eur (63.559.000 Sk) s príslušenstvom, ktorá jej mala byť spôsobená rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súd nižších inštancií na posudzovaný prípad aplikovali príslušné ustanovenia hmotnoprávných predpisov a síce zákona č. 58/1969 Zb. a zákona č. 578/2004 Z.z.. S poukazom na zistený skutkový stav dospeli k záveru, že žalobkyni v súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami, ktorými jej bolo odňaté povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, žiadna škoda nevznikla. V prvom rade preto, lebo „...obchodná spoločnosť PRO SANUS, a.s. fakticky prevzala podnikateľskú činnosť žalobkyne, ktorú tvorili hmotné zložky (budovy, zariadenia, materiál), nehmotné zložky (know-how), ako aj osobné (kvalifikačná štruktúra zamestnancov, ich zručnosti a skúsenosti)". Tvrdenie žalobkyne prezentované v priebehu celého konania, že obchodná spoločnosť PRO SANUS, a.s. je samostatným právnym subjektom od žalobkyne nezávislým a že jej právnym nástupcom nie je, posúdil aj odvolací súd ako tvrdenie účelové a v rozpore so skutkovým stavom, pretože z vykonaného dokazovania bolo nesporné, že „akcionármi spoločnosti PRO SANUS, a.s., ktorá vznikla mesiac po tom ako pôvodne žalovaný 2/ (BSK) rozhodnutím z 30. decembra 2003, č. OZ-10668/2003 žalobkyni zrušil povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení, t. j. dňa 12. februára 2004, kedy bola zapísaná do Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, boli identické osoby so spoločníkmi obchodnej spoločnosti žalobkyne (W. C. R., I. C. a ďalší) a nakoľko v konaní nebolo sporným, že žalobkyňa poskytovala zdravotnú starostlivosť do 11. marca 2004 a ani skutočnosť, že dňa 15. marca 2004 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie č. OZ-563/2004 zo dňa 10. marca 2004, ktorým bolo vydané povolenie obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a.s. na poskytovanie zdravotnej starostlivosti s totožným predmetom činnosti, s totožným miestom jej prevádzkovania (v tých istých priestoroch ako žalobkyňa) a dokonca s identickým odborným zástupcom (C.. C. T.) je jednoznačné, že životaschopná súčasť podnikateľskej činnosti žalobkyne, bola prevedená na túto spoločnosť". Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že žalobkyni v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia žiadna škoda nevznikla, nakoľko vo svojej podnikateľskej činnosti plynule pokračovala prostredníctvom obchodnej spoločnosti PRO SANUS, a. s., ktorú pohotovo založila už dňa 12. februára 2004, teda mesiac a 12 dní po tom, ako bolo zrušené povolenie žalobkyne na poskytovanie zdravotnej starostlivosti (dňa 30. decembra 2003) t. j. nezákonné rozhodnutie nezapríčinilo žalobkyni vznik žiadnej škody, resp. tvrdeného ušlého zisku.

39.1. Dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie založenia spoločnosti PRO SANUS, a.s. žalobkyňou, ktoré považovali konajúce sudy za jeden zo základných argumentov pre prijatie záveru, že jej z uvedeného dôvodu nemohla vzniknúť škoda z titulu ušlého zisku. Mala za to, že na základe tohto nesprávneho právneho posúdenia veci vznikla situácia, „v úplnosti odlišná od doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď dovolací súd v doterajšom rozhodovaní nikdy nestotožnil spoločníka, alebo akcionára právnickej osoby s touto právnickou osobou a v žiadnom rozhodnutí neoznačil za zakladateľa spoločnosti inú právnickú osobu len z dôvodu, že táto mala rovnakých spoločníkov, alebo akcionárov, ako založená právnická osoba, ktorá je charakteristická tým, že v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu tento nikdy neriešil postavenie právnickej osoby ako zakladateľa inej spoločnosti len preto, že ju založili spoločníci už existujúcej právnickej osoby". Takáto otázka nebola dovolacím súdom riešená.

39.2. Žalobkyňa nesúhlasila ani s právnym posúdením prevodu jej podnikateľskej činnosti na obchodnú spoločnosť PRO SANUS, a.s. a pokračovaním podnikateľskej činnosti žalobkyne prostredníctvom uvedenej obchodnej spoločnosti. Argumentovala, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu sa vyskytujú rozhodnutia, ktoré nikdy „nekonštatovali podnikanie jedného subjektu prostredníctvom iného subjektu", len z dôvodu, že medzi týmito subjektmi existuje množina odplatných dohôd upravujúcich

vzájomné práva a povinnosti a teda uvedené rozhodnutie je s doterajšou praxou v rozpore a zároveň doterajšia rozhodovacia prax dovolacieho súdu nikdy nerozhodovala a nekonštatovala výkon podnikateľskej činnosti prostredníctvom inej osoby len na základe toho, že medzi uvedenými osobami existovali odplatné dohody upravujúce vzájomné práva a povinnosti. Žalobkyňa považovala za nevyhnutné, aby dovolací súd ozrejmil:

- či je správny záver, že identita personálneho substrátu (zakladateľov - všetko fyzických osôb) dvoch právnických osôb umožňuje prijať právny záver, že skoršia právnická osoba založila neskoršiu právnickú osobu a takýto názor má byť aj pre budúcnosť právne správny a smerodajný,
- či je správny záver, že v prípade ak medzi dvomi právnickými osobami existujú odplatné zmluvy, na základe ktorých si tieto poskytujú vzájomné plnenie, je možné konštatovať, že jedna právnická, osoba, previedla svoju podnikateľskú činnosť na druhú právnickú osobu a jej prostredníctvom ďalej pokračuje vo výkone svojej podnikateľskej činnosti (aj pri zohľadnení faktu, že podnikateľské oprávnenie jej bolo skôr odňaté) a takýto názor má byť aj pre budúcnosť právne správny a smerodajný.

40. Právne otázky nastolené resp. formulované dovolateľkou možno interpretovať aj tak, či s ohľadom na okolnosti danej veci možno navonok javiace sa dve rôzne právnické osoby vykonávajúce podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov považovať za „prepojené“, a to prostredníctvom hmotných zložiek (budovy, zariadenia, materiál), nehmotných zložiek (know-how), ako aj ich akcionárov (spoločníkov), štatutárnych zástupcov a personálu (kvalifikačná štruktúra zamestnancov, ich zručnosti a skúsenosti), do takej miery, že v kontexte uplatňovanej náhrady škody jednou z nich (v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia), možno dospieť k záveru o pokračovaní podnikateľskej činnosti skôr založenej obchodnej spoločnosti prostredníctvom novozaloženej. Ešte pred riešením nastolených otázok dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že obe právnické osoby mali v danom prípade bezpochyby postavenie podnikateľa podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 2 ods. 2). Definíciu vzájomne prepojených osôb nájdeme pod rozličnými výrazmi. Vzájomne prepojené osoby sú označované pojmami „prepojené osoby“, „spriaznené osoby“, „spriaznené strany“, „závislé osoby“, „blízke osoby“, „osoby s osobitným vzťahom k danej osobe“ a podobne. Všetky vyššie uvedené výrazy možno označiť za synonymá, pretože napriek tomu, že znejú odlišne, majú rovnaký alebo podobný význam, ktorým je zahrňať pod týmto pojmom všetky osoby, ktoré sú určitým spôsobom vzájomne medzi sebou prepojené. „Prepojenú osobu“ v preskúmvanej veci použité právne predpisy nedefinujú. V zmysle judikátu najvyššieho súdu R 75/2024 možno z hľadiska § 140 veta prvá Občianskeho zákonníka za blízku osobu (§ 116 tohto zákonníka per analogiam) považovať aj právnickú osobu. I keď právna veta citovaného judikátu sa vzťahuje na skutkovo a právne riešenú situáciu porušenia predkupného práva vyplýva z neho, že za určitých okolností aj právnická osoba môže byť blízkou osobou. Definícia blízkych osôb sa na účely definície spriaznených osôb využíva aj pri vymedzení ekonomického a personálneho prepojenia. Preto vzhľadom na postavenie oboch právnických osôb ako podnikateľa je podľa dovolacieho súdu príliehavé aj definovanie spriaznenej osoby v zmysle zákona o dani z príjmov č. 595/2005 Z.z. podľa ktorého možno rozumieť spriaznenou osobou aj blízku osobu a tiež ekonomicky, personálne alebo inak prepojenú osobu alebo subjekt; ekonomickým prepojením alebo personálnym prepojením účasť osoby alebo subjektu na majetku, kontrole alebo vedení inej osoby alebo subjektu alebo vzájomný vzťah medzi osobami alebo subjektmi, ktoré sú pod kontrolou alebo vedením tej istej osoby, jej blízkej osoby alebo subjektu alebo v ktorých má táto osoba, jej blízka osoba alebo subjekt priamy majetkový podiel alebo nepriamy majetkový podiel; vedením sa rozumie vzťah členov štatutárnych orgánov, dozorných orgánov alebo ďalších obdobných orgánov právnickej osoby alebo subjektu k tejto právnickej osobe alebo k subjektu.

41. V danom prípade z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že otázky nastolené dovolateľkou a týkajúce sa „faktického a právneho prepojenia“ (resp. ako to odvolací súd uvádza „identity personálneho substrátu a existencie odplatných zmlúv, na základe ktorých si osoby poskytujú vzájomné plnenie“) obchodných spoločností MÉDIUS spol. s r. o. a PRO SANUS, a.s. odvolací súd hodnotil individuálne, vezmúc pritom v úvahu povahu uplatneného nároku (náhradu škody) a okolnosti danej veci, teda nie spôsobom, ktorý by bolo možné uplatňovať všeobecne. Konkrétne vzal na zreteľ, kto sú akcionári oboch posudzovaných obchodných spoločností, zistil pritom, že 1/ akcionármi spoločnosti PRO SANUS, a.s. boli identické osoby so spoločníkmi obchodnej spoločnosti žalobkyne, ďalej zistil, že 2/ u oboch spoločností išlo o poskytovanie zdravotnej starostlivosti s totožným

predmetom činnosti, 3/ s totožným miestom prevádzkovania (v tých istých priestoroch ako žalobkyňa) a 4/ s identickým odborným zástupcom (C.. C. T.á). Otázkou „faktického a právneho prepojenia“ dvoch obchodných spoločností sa žiaden zo súdmi nižších inštancií aplikovaných relevantných právnych predpisov nezaobrá. Túto otázku nerieši ani Občiansky zákonník ako všeobecný predpis občianskeho práva hmotného, z predchádzajúceho rozboru pod bodom 38. je zrejmé, že pre na zadefinovanie spriaznenej osoby sa v legislatíve Slovenskej republiky používajú rôzne synonymické výrazy. Podľa dovolacieho súdu nie je vylúčené/zakázané, aby predmetnú skutočnosť (t. j. spriaznenosť resp. majetkovú prepojenosť právnických osôb) nemohol súd vziať v úvahu pri rozhodovaní o konkrétne uplatnenom nároku na náhradu škody, avšak nie spôsobom ako to formuloval dovolateľ „....a takýto názor má byť aj pre budúcnosť právne správny a smerodajný“, čo s ohľadom na výnimočnosť tej-ktorej veci v zásade ani nie je možné. Správne v uvedenom smere súd prvej inštancie uviedol, že „právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti a nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou, keď zmyslom a účelom ustanovení priznávajúcich poškodenému právo na náhradu škody je zaisťovať, aby mu bola kompenzovaná majetková ujma, pričom rozsah tejto náhrady musí zohľadňovať výšku ním vynaložených prostriedkov nutných k obnoveniu pôvodného majetkového stavu“. Aj ústavný súd vo svojej judikatúre viac krát zdôraznil, že účelom základného práva na súdnu ochranu je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (napr. nález Ústavného súdu SR z 10. februára 2011, sp. zn. I. ÚS 464/2010). Zmyslom a účelom náhrady škody je nahradiť poškodenému skutočnú škodu a ušlý zisk. Podľa dovolacieho súdu závery vyslovené odvolacím súdom a súdom prvej inštancie nemožno považovať v danom prípade za arbitrárne resp. priečiace sa zmyslu náhrady škody. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. V preskúmvanej veci dovolací súd nezistil zo strany odvolacieho súdu takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy, ktorá by zásadne popierala účel a význam aplikovanej právnej normy, resp. že by dôvody, na ktorých bolo založené napadnuté rozhodnutie absentovali, boli zjavne protirečivé alebo popierali pravidlá formálnej a právnej logiky, boli zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (čl. 2 ods. 1,2 CSP).

42. Z uvedeného (pod bodmi 36. až 39.) vyplýva, že pokiaľ súdy nižších inštancií vychádzali pri posudzovaní uplatneného nároku z názoru, že napriek existencii nezákonných rozhodnutí žalobkyňa ďalej de facto a de iure podnikala v dosahovaní zisku prostredníctvom novozaloženej obchodnej spoločnosti a je preto vylúčené, aby jej vznikla škoda, vec po právnej stránke posúdili správne.

43. Dovolací súd tiež pripomína, že odvolací súd nezaložil napadnuté rozhodnutie len na „faktickom a právnom prepojení“ dvoch obchodných spoločností v súvislosti s uplatňovaným nárokom na náhradu škody, ale aj na tom, že žalobkyňa nepostupovala spôsobom podľa zákona č. 578/2004 Z.z., keď nevyužila zákonnú možnosť na pokračovanie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti, nepožiadala ani o licenciu a následne ani o povolenie na výkon zdravotnej starostlivosti, a preto jej povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti zo zákona zaniklo dňom 30. júna 2006 s tým, že aj vznik prípadného nároku treba ohraničiť práve týmto dátumom...". Z uvedeného je potom zrejmé, že riešenie nastolených otázok má svoju relevanciu len za obdobie od 12. februára 2004 (deň vzniku spoločnosti PRO SANUS, a.s.) do 30. júna 2006, pretože po tomto dátume by licencia žalobkyne (MÉDIUS spol. s r. o.) na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti aj tak zanikla. Uvedeným konštatovaním dovolací súd nespochybňuje závery ústavného súdu, len tým zdôrazňuje ohraničenie obdobia rozhodného pre posudzovanie uplatňovanie nároku.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd žalobkyňou položené otázky považoval súdmi nižších inštancií za správne vyriešené, a preto podané dovolanie ako nedôvodné zamietol (§ 448 CSP).

45. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.